

Uchwała Rady Młodych Naukowców nr 3/2013
z dnia 12 lipca 2013 r.
w sprawie uwag RMN do projektu z dnia 21 czerwca 2013r
ustawy o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki
oraz o zmianie niektórych innych ustaw

§ 1

Działając na podstawie § 3 ust. 2 zarządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 23 maja 2013 r. w sprawie powołania Rady Młodych Naukowców Rada Młodych Naukowców zgłasza następujące uwagi do wskazanego w tytule projektu nowelizacji (nazywanego dalej „projektem”) ustawy z dnia 10 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. nr96, poz. 615 z 2011 z późn. zm.) nazywanej dalej „UoFN”.

1. W odniesieniu do proponowanego brzmienia **art. 2 pkt 19 UoFN** RMN proponuje przyjęcie następującej definicji młodego naukowca:

młody naukowiec – osoba prowadząca działalność badawczo-rozwojową przez okres nie dłuższy niż 12 lat, nie dłużej jednak niż przez okres 7 lat od uzyskania stopnia naukowego doktora; do powyższych okresów nie wlicza się przerwy związanej z urlopem macierzyńskim, urlopem na warunkach urlopu macierzyńskiego, dodatkowym urlopem macierzyńskim, dodatkowym urlopem na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopem ojcowskim, urlopem rodzicielskim lub urlopem wychowawczym, udzielonych na zasadach określonych w przepisach Kodeksu pracy albo długotrwałą chorobą, w tym wymagającą rehabilitacji. Za początek prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej uznaje się datę zaistnienia pierwszego z poniższych zdarzeń:

- 1) rozpoczęcie pierwszych studiów doktoranckich;
- 2) wszczęcie pierwszego przewodu doktorskiego;
- 3) podpisanie pierwszej umowy o pracę w dowolnym wymiarze czasu pracy związanej z prowadzeniem działalności badawczo-rozwojowej w jednostce naukowej lub uczelni.

Powyższa propozycja była już zgłaszana przez Radę Młodych Naukowców w uchwale nr 9 z dnia 28 grudnia 2012 r. zawierającej uwagi RMN do projektu założeń projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, Ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw z dnia 28 listopada 2012 r.

Definicja wprowadzona w UoFN zakłada, że młodym naukowcem jest osoba prowadząca działalność naukową, która nie ukończyła 35 roku życia. Zgodnie natomiast z ustawą o Narodowym Centrum Nauki, w artykule 2 ust. 3, osoba rozpoczynająca karierę naukową jest definiowana jako *osoba nieposiadająca stopnia naukowego doktora lub osoba, która nie wcześniej niż 5 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem o przyznanie środków finansowych na badania naukowe lub prace rozwojowe uzyskała stopień naukowy doktora; do okresu tego nie wlicza się urlopu macierzyńskiego i wychowawczego udzielanych na zasadach określonych w Kodeksie pracy.*

Główną motywacją proponowanej definicji młodego naukowca jest umożliwienie uzyskania takiego statusu osobom rozpoczynającym karierę naukową w różnym wieku oraz ujednoczenie zapisów prawnych. Takie podejście promuje się w instytucjach Unii Europejskiej, takich jak European Research Council, a także w wielu krajach, w których naukę prowadzi się na najwyższym poziomie. W opinii Rady Młodych Naukowców nie powinno się stosować ograniczenia wiekiem metrykalnym. Lepszym rozwiązaniem jest zastosowanie limitu lat prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej. Młody naukowiec w Polsce zazwyczaj

rozpoczyna działalność badawczo-rozwojową po ukończeniu studiów magisterskich, a więc w większości przypadków w wieku 24 lat. Wprowadzenie Diamentowego Grantu umożliwiło rozpoczęcie tej działalności o rok wcześniej. W praktyce oznacza to, że młodym naukowcem jest się zwykle przez 11-12 lat. Według Rady Młodych Naukowców za datę rozpoczęcia działalności badawczo-rozwojowej powinno się uznawać datę rozpoczęcia pierwszych studiów doktoranckich, datę wszczęcia pierwszego przewodu doktorskiego lub datę podpisania pierwszej umowy o pracę (w dowolnym wymiarze czasu) w uczelni państwowej bądź prywatnej lub instytucie badawczym związanej z prowadzeniem działalności badawczo-rozwojowej (w zależności, które z tych zdarzeń nastąpiło jako pierwsze). Wydłużenie tego okresu dla wielu osób, które w trakcie pracy naukowej decydują się na posiadanie potomstwa, zrówna ich szanse i zatrzyma odpływ wartościowych naukowców ze środowiska oraz doskonale wpisze się w nurt polityki prorodzinnej państwa.

Rada Młodych Naukowców jest przekonana, iż nowa definicja „Młodego Naukowca” jest trafną odpowiedzią na sugestie płynące ze środowiska naukowego.

2. Projekt w odniesieniu do proponowanego brzmienia przepisu **art. 4c ust. 4** posługuje się pojęciem „pracownika naukowego”, nie wprowadzając jednocześnie jego definicji legalnej, a zaliczając do tej kategorii osób zarówno pracowników naukowych, naukowo naukowo-dydaktycznych, pracowników badawczo-technicznych i innych, o których stanowią przywołane w treści przedmiotowego przepisu ustawy. Należy wskazać, iż posługiwanie się pojęciem, które ma już swoje utrwalone znaczenie w sposób odmienny na gruncie UoFN może prowadzić do trudności interpretacyjnych. Sugerujemy wykreślenie tego pojęcia z omawianego przepisu lub zastąpienie go innym (np. „pracownik nauki”).
3. W myśl **art. 4c ust. 6 pkt 3 oraz pkt 4** wśród danych zawartych w centralnym wykazie pracowników naukowych zamieszcza się informacje o posiadanych stopniu lub tytule naukowym oraz rok uzyskania stopnia lub tytułu naukowego. W tym miejscu należy wskazać, iż w myśl proponowanego brzmienia art. 4c ust. 3 do pracowników naukowych zalicza się osoby zatrudniane na stanowiskach, które nie wymagają posiadania stopnia lub tytułu naukowego (np. zatrudnienie na stanowisku naukowo-dydaktycznym asystenta osoby posiadającej tytuł zawodowy, a nie posiadającej stopnia naukowego). W związku z tym powstaje wątpliwość, czy osoby zatrudnione na stanowiskach wymienionych w art. 4c ust. 3, a nie posiadające stopnia naukowego również powinny być uwzględniane w centralnym wykazie pracowników naukowych. Warto podkreślić, iż osoby posiadające tytuł zawodowy, a nie posiadających stopnia naukowego zatrudnione na określonych stanowiskach uczestniczą w realizacji badań naukowych lub prac rozwojowych. W związku z tym uzasadnione wydaje się poszerzenie centralnego wykazu pracowników naukowych również o te osoby.
4. Rada zwraca uwagę, iż **art. 4c. ust. 4.** w proponowanym brzmieniu należy odczytywać jako obowiązek zgłaszania wszystkich pracowników zatrudnionych przy realizacji badań (a więc wszystkich pracowników naukowo-dydaktycznych, naukowych, itd.) do centralnego wykazu prowadzonego przez ministra. Natomiast 4c. ust. 6. pkt. 8) wymaga „potwierdzenia złożenia oświadczenia o którym mowa w ust. 5”. Nie jest więc jasne czy jednostki mają zgłaszać do wykazu wszystkich pracowników czy tylko tych którzy złożyli odpowiednie oświadczenia. Dotychczasowa procedura przebiega według drugiego rozwiązania (zgłoszenie dotyczy tylko osób które złożyły oświadczenie). Utrzymanie takiego schematu postępowania wymaga doprecyzowania art. 4c. ust. 4. poprzez dodanie w pierwszym zdaniu po słowach „(...) w ramach stosunku pracy:” zdania „i którzy złożyli w jednostce oświadczenie, o którym mowa w ust. 5”
5. Rada z pełnym poparciem odnosi się do wprowadzonego w 2010 r. w **art. 6. ust. 6 UoFN** założenia, zgodnie z którym środki finansowe przeznaczone corocznie na zadania NCN i NCBR osiągną do 2020 r. wartość nie mniejszą niż 50 % środków finansowych na naukę. Rada zwraca jednak uwagę, że niezbędne jest jednoczesne coroczne zwiększanie kwot przeznaczanych

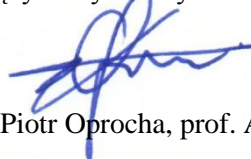
w budżecie państwa wyodrębnionych w części „nauka”. W innym przypadku istnieje ryzyko, że jednostki nie będą otrzymywały odpowiednich kwot na działalność statutową i w związku z powyższym nie będą w stanie utrzymać potencjału badawczego na odpowiednio wysokim poziomie, co jest z kolei niezbędnym elementem utrzymania wysokiego poziomu w zadaniach realizowanych przez NCN i NCBR.

6. Rada pragnie wskazać, iż tzw. jednostki międzywydziałowe prowadzące działalność badawczo-rozwojową są niejednokrotnie odpowiedzialne za ważne cele strategiczne uczelni, a prowadzone przez nie badania realizowane są na najwyższym poziomie. Mając powyższe na uwadze uznajemy za zasadne stworzenie możliwości ubiegania się o przyznanie środków finansowych również przez te jednostki analogicznie jak w odniesieniu do podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni.
7. Zasadne w ocenie Rady jest wprowadzenie definicji legalnej pojęcia „aparatura naukowo-badawcza”. Brak precyzyjnej możliwości określenia co może być uznane za taką aparaturę skutkuje licznymi problemami w praktyce stosowania przepisów przedmiotowej ustawy.
8. Zdaniem Rady doprecyzowania wymaga aktualnie obowiązujący **art. 12 UoFN**. W obecnej formie przepis ten nakazuje uwzględniać prawomocne orzeczenia o naruszeniu zasad etyki w nauce przy przyznawaniu środków finansowych na badania naukowe i prace rozwojowe. Jednocześnie jednak brak jest mechanizmów pozwalających na jego należyte egzekwowanie. Z tego powodu Rada postuluje zmianę tego przepisu umożliwiającą jego realną realizację poprzez nałożenie na właściwe jednostki obowiązku przesyłania informacji o prawomocnych orzeczeniach o naruszeniu zasad etyki w nauce w ciągu 14 dni od ich uprawomocnienia ministrowi, NCN i NCBR, lub też do jej umieszczenia w odpowiednim wykazie (np. system POL-on) zależnie od przyjętego rozwiązania.
9. Rada z zadowoleniem przyjmuje proponowane brzmienie **art. 52. ust. 2a**, który umocowuje Radę Młodych Naukowców jako ustawo powołany zespół doradczy ministra właściwego ds. nauki. Jednocześnie w pełni zasadne jest jeszcze dookreślenie statusu prawnego RMN w przepisach nowelizowanej ustawy. W tym celu prezentujemy (w załączeniu) uchwałę nr 18 Rady Młodych Naukowców z dnia 5 kwietnia 2013 r., której postanowienia uznajemy za w pełni aktualne.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Młodych Naukowców

dr hab. Piotr Oprocha, prof. AGH

Uchwała nr 18
Rady Młodych Naukowców z dnia 5 kwietnia 2013 r.
w sprawie propozycji umocowania prawnego Rady Młodych Naukowców

W związku z propozycją wprowadzenia ustawowej podstawy działalności Rady Młodych Naukowców, RMN proponuje wprowadzenie zmian w *ustawie o zasadach finansowania nauki* oraz projektu nowego *Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie sposobu i trybu wylaniania kandydatów na członków Rady Młodych Naukowców oraz sposobu powoływania tych członków*.

Projekt założeń do ustawy o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw z dnia 28 listopada 2012 r. w punkcie 2. 5) d) 4) (tj. 2. Zakres regulacji i zasadnicze kwestie wymagające uregulowania; 5) Pozostałe zmiany modyfikujące, precyzujące i porządkujące istniejące przepisy; d) Inne zmiany; 4) Katalog zespołów opiniodawczych powoływanych przez ministra właściwego do spraw nauki zostanie uzupełniony o Radę Młodych Naukowców) przewiduje poszerzenie katalogu zespołów opiniodawczych powoływanych przez ministra właściwego do spraw nauki o Radę Młodych Naukowców. W związku z tym oraz w nawiązaniu do Uchwały nr 4 Rady Młodych Naukowców z dnia 20 czerwca 2012 r. w sprawie uwag dotyczących *Ustawy o zasadach finansowania nauki* aktualna Rada Młodych Naukowców (III kadencji) przedstawia propozycje przepisów prawnych uwzględniających Radę Młodych Naukowców w *Ustawie o zasadach finansowania nauki*.

Na podstawie § 2 ust. 1 *Regulaminu Działania Rady Młodych Naukowców* z dnia 20 czerwca 2012 r. oraz odnosząc się do *Projektu założeń do ustawy o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw z dnia 28 listopada 2012 r.* Rada Młodych Naukowców przedstawia poniższe propozycje.

dr Piotr Bajor
Przewodniczący RMN

Ustawa o zasadach finansowania nauki:

Art. 5. pkt 12) – proponowane brzmienie

Środki finansowe na naukę przeznacza się na:

12) finansowanie działalności Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych, ~~oraz~~ Komitetu Polityki Naukowej **oraz Rady Młodych Naukowców**, zespołów, recenzentów i ekspertów oraz działalności kontrolnej;

Art. 29. ust. 1 – proponowane brzmienie

1. Finansowanie działalności Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych, ~~oraz~~ Komitetu Polityki Naukowej **oraz Rady Młodych Naukowców**, zespołów, recenzentów i ekspertów oraz działalności kontrolnej obejmuje koszty:

1) działalności Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych, ~~oraz~~ Komitetu Polityki Naukowej **oraz Rady Młodych Naukowców**, w tym prowadzonych przez nie prac opiniodawczych i doradczych;

Art. 35. pkt. 3) – proponowane brzmienie

Art. 35. Organami opiniodawczo-doradczymi Ministra są:

- 1) Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych;
- 2) Komitet Polityki Naukowej.
- 3) Rada Młodych Naukowców**

Art. 52a – proponowane brzmienie

- 1. Radę Młodych Naukowców oraz jej członków powołuje Minister.**
- 2. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb wyłaniania kandydatów na członków Rady Młodych Naukowców oraz sposób powoływania tych członków, kierując się zasadami zapewnienia zrównoważonej reprezentacji różnych dziedzin naukowych, różnych rodzajów jednostek naukowych**
- 3. Rada Młodych Naukowców jest powoływana na dwa lata.**
- 4. Członkiem Rady Młodych Naukowców może zostać „młody naukowiec” o którym mowa w art. 2 pkt 19.**
- 5. Członkiem Rady Młodych Naukowców nie można być dłużej niż dwie kadencje.**

Art. 52b – proponowane brzmienie

Do zadań Rady Młodych Naukowców należy:

- 1) identyfikowanie istniejących i przyszłych barier rozwoju kariery młodych naukowców;
- 2) przygotowywanie rekomendacji dotyczących instrumentów wspomaganie kariery młodych naukowców;
- 3) przybliżanie młodym naukowcom mechanizmów finansowania nauki;
- 4) wspieranie kontaktów młodych naukowców z przedstawicielami środowisk gospodarczych oraz instytucji wdrażających innowacyjne rozwiązania w nauce;

Art. 53 – proponowane brzmienie

Informacje o działalności Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych, ~~oraz~~ Komitetu Polityki Naukowej **oraz Rady Młodych Naukowców** są zamieszczane w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra.

Art. 54 – proponowane brzmienie

Obsługę Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych, Komitetu Polityki Naukowej, **Rady Młodych Naukowców** oraz zespołów, o których mowa w art. 52 ust. 1—3, zapewnia urząd obsługujący Ministra.

Projekt

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO¹

z dnia

w sprawie sposobu i trybu wyłaniania kandydatów na członków Rady Młodych Naukowców
oraz sposobu powoływania tych członków

Na podstawie **art. 52a ust. 2** ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 615) zarządza się, co następuje:

§ 1

1. Minister właściwy do spraw nauki, zwany dalej „Ministrem”, w celu wyłonienia kandydatów na członków Rady Młodych Naukowców, zwanego dalej „Radą”, zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra oraz w siedzibie urzędu obsługującego Ministra ogłoszenie o przyjmowaniu zgłoszeń kandydatów na członków Rady.
2. Ogłoszenie zawiera w szczególności:
 - 1) termin i sposób składania zgłoszeń;
 - 2) termin i sposób podania do publicznej wiadomości wyników rekrutacji oraz statystyk dotyczących kryteriów branych pod uwagę w rekrutacji.

§ 2

1. Zgłoszenie kandydata na członka Rady, zwane dalej „zgłoszeniem”, zawiera:
 - 1) dane osobowe kandydata: imię, nazwisko, adres oraz wiek;
 - 2) stopień naukowy bądź zawodowy z terminem jego nadania;
 - 3) opis dorobku naukowego i doświadczenia organizacyjnego kandydata przydatnych do pełnienia funkcji członka Rady;
 - 4) oświadczenie kandydata o wyrażeniu zgody na kandydowanie.
2. Zgłoszenie przesyła się do urzędu obsługującego Ministra na adres wskazany w ogłoszeniu o przyjmowaniu zgłoszeń.
3. Zgłoszenia przekazane po terminie określonym w ogłoszeniu o przyjmowaniu zgłoszeń nie podlegają rozpatrzeniu.

¹ Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego kieruje działem administracji rządowej — nauka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 216, poz. 1596).

§ 3

Zgłoszenia są oceniane przez urząd obsługujący Ministra pod względem formalnej zgodności z ogłoszeniem i wymaganiami rozporządzenia.

§ 4

1. Minister powołuje członków Rady na podstawie zgłoszeń spośród kandydatów, których zgłoszenia spełniają wymagania formalne, kierując się w szczególności zasadami zapewnienia zrównoważonej reprezentacji różnych dziedzin naukowych, różnych rodzajów jednostek naukowych.
2. Minister w dzienniku urzędowym Ministra oraz na stronach internetowych obsługującego go urzędu ogłasza komunikat o powołanych członkach Rady.

§ 5

1. Pierwsze posiedzenie Rady zwołuje Minister.
2. Na pierwszym posiedzeniu Rady Minister wręcza członkom Rady akty powołania.
3. Minister przewodniczy posiedzeniu Rady do chwili wyboru Przewodniczącego Rady.
4. Szczegółowe zasady działania Rady Młodych Naukowców określa Regulamin działania Rady Młodych Naukowców.

§ 6

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem